

ТАҚРИЗИ

роҳбари илмӣ ба кори диссертатсионии Чаъфарӣ Амиршо Сайобид дар мавзуи «Таъсири мутақобилаи индий бо элементҳои чадвали даврӣ ва таҳқиқи ба қабатҳо ҷудошавӣ дар системаҳои индий-халкогенҳо (S, Se, Te)» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои техникӣ аз рӯйи ихтисоси 02.00.04 - химияи физикӣ

Чаъфарӣ Амиршо Сайобид пас аз бо дипломи аъло хатм намудани факултети технология ва соҳибкории Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни ва майли зиёд доштан ба иҷрои корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ шуъбаи аспирантураи донишгоҳро таҳсил намуда, дар мавзуи «Таъсири мутақобилаи индий бо элементҳои чадвали даврӣ ва таҳқиқи ба қабатҳо ҷудошавӣ дар системаҳои индий-халкогенҳо (S, Se, Te)» таҳқиқоти илмӣ ба анҷом расонид.

Кори диссертатсионии унвонҷӯй ба ҳалли масъалаи омӯзиши таъсири мутақобилаи индий бо дигар элементҳои чадвали даврии Д.И. Менделеев ва дар асоси он коркарди ҳулаҳои индий нигаронида шудааст.

Барои иҷрои мақсад ва вазифаҳои гузошташудаи кори диссертатсионӣ аз ҷониби Чаъфарӣ А.С. таҳқиқотҳои илмӣ ба анҷом расонида шуда, навлониҳои зерин ба даст оварда шудааст:

- бори аввал параметрҳои боҳамтаъсиркунии энергияи мубодила, энергияи пайвастшавии заррачаҳои ҳамном (In-In, элемент-элемент), гуногунном (In-элемент) бо элементҳои ҚД ҳисоб карда шуданд;

- диаграммаҳои ҳолатии сарбаст барои 6 системаи дучандаи индий бо металлҳои мушқилгудози Cr, Mo, Ru, Os, Rh ва Ta бори аввал сохта шудаанд;

- схемаи технологӣ ва раванди тозакунии ликватсионии In аз баъзе ғашҳои мушқилгудоз дар асоси диаграммаҳои ҳолатии дучандаи индий бо Cr, Mo, Ru, Os, Rh ва Ta тартиб дода шудааст;

- таҳияи дастгоҳи гармкунаки баландҳарорат барои гудохтани металлҳои мушқилгудоз, аз ҷумла индий бо халкогенҳо (S, Se, Te) ва ҷенкунии хосиятҳои ултраакустикии гудохта;

- бо истифода аз усулҳои таҳлили физикию химиявӣ бори аввал натиҷаҳои таҳқиқи ҳисобӣ ва таҷрибавии координатҳои таназзули критикии гудохтаи гетерогенӣ ба ду фазаи гомогенӣ дар минтақаи мувозинати монотектикӣ дар системаҳои дучандаи индий-сулфур, индий-селен, индий-теллур ба даст оварда шуданд;

- маротибаи аввал энергияи Гиббс, фаъолнокӣ, константаҳои боҳамтаъсиркунии байнизарраҳои (хосиятҳои термодинамикӣ) дар ҳулаҳои системаҳои индий-сулфур, индий-селен, индий-теллур муайян гардида, ДХ-ашон сохта шуданд.

Аҳамияти назариявӣ ва илмию амалии таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки диаграммаҳои мувозинати фазагии сохташуда ва дар натиҷаи ҳисобкунӣ ба даст овардани ифодаҳои хусусиятҳои термодинамикии хӯлаҳои индӣ ба кам кардани хароҷоти моддӣ таҷрибаҳо ва баланд бардоштани самаранокии иқтисодии равандҳо дар таҳияи технологияи тозакунии ликватсионӣ ва синтези хӯлаҳои нав мусоидат ва ба фонди адабиёт бо маълумоти нав илова мекунад.

Комплекси таҳқиқоти ҳисоббарорӣ ва таҷрибаи гузарондашуда имконият дод, ки координатҳои таназзули бухронии гудохтаи гетерогенӣ ба ду фазаи гомогенӣ муқаррар карда шаванд. Ин маълумотҳоро ҳангоми кор карда баромадани технологияи ба даст овардани материалҳои дорои хосиятҳои зиддифриксионӣ, ки дар техникаи атомӣ истифода мешаванд, истифода бурдан мумкин аст.

Мақолаҳои илмӣ нашрнамудаи унвонҷӯй дар маҷаллаҳои илмӣ тавсиф менамояд, ки онҳо натиҷаҳои таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавӣ буда, дар форум ва конференсияҳои сатҳҳои гуногун аз апробатсия гузаштаанд.

Сохтор ва ҳаҷми диссертатсия иборат аз муқаддима, 3 боб, 12 зербоб, 13 ҷадвал, 34 тасвири графикӣ, хӯлосаҳо, 120 номгӯйи адабиёт, 7 замима иборат буда, дар маҷмӯъ 154 саҳифаи матни компютерриро ташкил медиҳад.

Аз ин рӯ, кори диссертатсионӣ, автореферати кори диссертатсионӣ, маводди илмӣ нашр намудаи муаллиф ифода менамояд, ки он таҳқиқоти пурра анҷомёфтаи илмӣ буда, мувофиқ ба талаботи Низомномаи ҚОА ҚТ иҷро гардидааст ва онро барои Ҳимояи расмӣ дар шурои диссертатсионии 6D.ҚОА-010-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон тавсия намуда, ибраз менамоям, ки Амиршо Ҷаъфарӣ сазовори гирифтани дараҷаи илмӣ номзади илмҳои техникӣ аз рӯйи ихтисоси 02.00.04-химияи физикӣ мебошад.

Роҳбари илмӣ:

номзади илмҳои химия, дотсент

Нуров Қ.Б.

Суроға: ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 121

ДДОТ ба номи С.Айнӣ

Тел.: +(992) 804040408, E-mail: nurov-58@mail.ru

Имзои номзади илмҳои химия, дотсенти кафедраи физикаи эксперименталии факултети физикаи Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ Нуров Қурбоналӣ Бозоровичро тасдиқ мекунам.

Сардори РК ва КМ
ДДОТ ба номи С.Айнӣ

А. Мустафозода

14.12.2023